

А. ДОРЖИЕВ,
Буряад Республикадахи Гүрэнэй ногоой инспекциин нинтын
холбоонүүдай ба мэдээсэлнүүдэй албанай хүтэлбэрилэгшэ.

"ЭТИГЭЛ НАЙДАЛГҮЙ" НАА

Бато Цырендондович Семёнов Мухар-Шэбэрэй аймагай Хошуун-Үзүүр нутагта олон үхибүүтэй үнэр баян айланда түрэн, 36 наһатай. 1977 ондо дунда хургуули дүүргээ, Буряадай хүдөө ажыхын институтта хурахаа ороо нэн. 1982 ондо дээд хургуули дүүргэж, хүдөө ажыхын үйлдбэрийн экономист-эмхидхэгш мэргэжлэ-тэй болоод, "Бурятсельхозхимия" нэгдэлд, Захаминай аймагта хэдэн жилд мэргэжлээрээ хүдэлөө. Тэндэхи Михайловкын совхозой директорээр 4 жил соо ажаллаа.

1992 онһоо Захаминай аймагай

захиргаанай гулваагаар томилогдоод, хоёр жэл үлүүтэй хүдэлхэнэй удаа, Арадай Хуралай депутатаар хуягдажа, эндэхи Бюджетэй, налогой, мүнхэн сангай болон банкнуудай талаар комитедэй түрүүлэгшээр дэбжүүлэгдэн.

Байгша оной июнь һараһаа Б. Ц. Семёнов Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшоор, хүдөө ажыхын болон эдэ хоолой министрээр томилогдоод, хүдэлжэ байна.

Һаяхан манай штатнабэшэ корреспондент З. Тэлин тэрэнтэй хөөрэлдэн байна.

дүнгүүд ямар байба? Талбары ойрын саг тогтониторхихо гэжэ найдан үндэһэн бии гү?

Хүдөө ажыхын үйлдбэрийн тогтониторхихо туншаа Республикын Правительствон бага бэрэ оролдогто гаргабашье, эхлээд хараалагдан хэмжээ һээ бага тарьян, хартаа боноц, малай тэжээл абта. Ажыхинуудта мяха, үйлдбэрийг баһал доошол, зандаа. Эндэ үнгэрһэн хабарта зундаа олохон аймагууд тохёолдоһон ган гасуур бэлэһэ нүөө үзүүлээ.

Тийбэ яабашье Эм хоолой корпорациһаа товар урьһаламжаар мүнхэ саг соо абажа, хүдөөгэй ажыхинууд жэлд хабарай харилга, тэжээл хэрэгсэл, ургаса хуряалаг мэтэ хүдэлмэриг хабар болзортон үнгэргөө. Хар мүнөө тэрэ үриг түлэжэ, эх хоолой жасада тарья, хартаа боноц, мяха, һу оруулха саг ер ОЮБ гэхэдэ, ажыхинуудай тиймэ үри 147 миллион түхэригтэ хүрөөд байн. Яажашье һаан, энэ үриг түлэ шухала. Тингээгүй һаа, товар урьһаламжаар дахин мүн абахамнай бэрхэтэй болох юм. Бүри мүнөөнөө трактор, машинануудыг заһабарилх ерхэ хабарай тариалада бэлэ эхилхэ хэрэгтэй.

Ойрын жэлнүүдтэ (1996-2000 онуудта) агропромышленна комплексн үйлдбэрийн тогтониторхихо, саашаа хүгжөөжэ эхилхэ програм зохиогдож, үнгэргэһэ пач республикын Правительств үргэдхэгдмэл заседан дээр баталагдаа һааб даа.

Бато Цырендондович, республикын бүхы экономикын, тэрэ тоодо оронойнгоо бүхы ажалһады, агропромышленна комплексн бүхы хүдэлмэрилэгшэды мэргэжлэйн үдэрөөр амаршалаа, ажабайдалай бүхы һайн һайхание, эдүүр энхыг, этигэл найдал хүсэхэ байна.

Үнэхөөрөө хүнгэн бэшэ, зарим талаараа бүри ороо бэрхэтэй боложо байһан сагта энэ үдэрөө тэмдэглэжэ байнабди. Агропромышленна комплексн бүхы һалбаринуудта, илангаяа хүдөө ажыхыда үйлдбэрийн хэмжээн, түбхын түрүүн эдэ хоолой зүйлнүүдыг үйлдбэрийг доошолжол, тэрэнһээ уламжаа, олонхи

зоной байдал улам муудажал байһаар. Энээнэй гол шалтагаанһаа буланда мэдээжэ. Жэшээнь, хүдөө ажыхы гүрэнэй зүгһөө мүнхэн сангай талаар мүртэй дэмжэгдэхөө болёод, бюджетһээ мүнхэ һомололгын улам бага боложо байхада, промышленна продукция эдэб хангалгын сэнгүүдэй түрибэлгүй түргэн дээшлэхэдэнь, хүдөө ажыхыһаа абтадаг эдэ хоолой зүйлнүүдэй сэнгүүд ходо гээгдэшоод, үйлдбэрийнгоо гаргашье яашье харюулахгүй, тэрэ мүртөө тэрэнигэ зоной худалдаха аргагүй шахуу болоод байхада, энэ һалбаримнай ехээр доройтоно.

Энээнэй ехэнхи ушарта байгааһин, сагай уларилай байдалһаа нилээд дулдадаг хадаһ, гүрэнэй зүгһөө туһаламжа, дэмжэлэггүйгөөр тэрэнэй тогтууритайгаар хүдэлхэн бэрхэтэй.

Хүн зоной амин шухала продукция - тарья, һу, мяха гэхэ

мэтэ зүйлнүүдыг үйлдбэрийгдэг энэ һалбары ямарһаа орондо гүрэнэй зүгһөө дэмжэгдэг ха юм. Теэд һүүлэй 1-2 жэлэй үр дүнгүүдһээ харахада, Россия, Буряад Республикын Правительстванууд саашаа манда мүнхэ танга, үнэгүй техника, үтэгжүүлгэ, түлш, тоһо гэхэ мэтыг ехээр үгэжэрхихэ гэжэ хүлээхэн хэсүү болоо гэжэ хараһабди. Иймэрхэ байдалда оһодынгоо хүсэндэ, арга боломжодоо найдал болонбди. Энээнэ ойлгоһон ажыхинуудта мүнөөнэй хүшэр сагтаһаа хэрэг ажалһаа муу бэшээр ябуулагдана. Жэшээ болгон, Зэдэн аймагай Борьёогой совхозыг (директор П. И. Зайцев), тэндэхи Лени-нэй нэрэмжтэ колхозыг (түрүүлэгшэ Н.Д.Доржиев), Мухар-Шэбэрэй аймагай "Искра" колхозыг (түрүүлэгшэ Ю. А. Петров), Барай АКХ-е (түрүүлэгшэ М.В.Рютин) нэрлэжэ болоно. Эдэ

ажыхинуудай хүтэлбэрийгдэг, мэргэжлэд үйлдбэрийнгоо эмхидхэлыг зүбөөр хубилган, мүнөө сагта ямар продукция үйлдбэрийгдэг, хайһан гээд буйлуулаа һаа, аһаг үрэтэй гэжэ тодорхойлжэ, зонойнгоо сэдхэлэй хүбшэргэй хүдэлгэн, психологи гээшын зүб тэһэн шэглүүлжэ шадаһа.

Олохон ажыхинуудта эгээл иймэ юумэн дутадаһа. Байдалнай муудана, һааһа, хосорхоннай гэжэ шууялдаа, гараа һула табияд байхада, юумэн орооһон болоһохогүй ха юм.

Гэхэтэй хамта дэлгүүрэй харилсаанай "далай" соогуур хэһинь тэмаржа гаранаб, хэһинь доошоо шэнгэнэб, хамаагүй гээд, агропромышленна комплекснгоо бүхы ажыхинуудыг зүндэнь орхигорхихогүй, бараг ажаимдарха арга замынь баһал олгогсохо, али аргаар туһалааһаа ёһотойбди.

Энэ жэлэй гол хүдэлмэрийн

БЭЕ БЭЕЭ ОЙЛГОХО, ДЭМЖЭХЭ ЁНОТОЙБДИ

Гүрэнэй талаһаа дэмжэлгын үгы боложо эхилһэн саһаа томо ажыхинууд өөһэдыгөө даажа шадахагүй болон һандаржа, үри шэридэ орожо эхилһэн һааб даа. Тийхэдэ Могсохоной совхозойхид бултадаа сугларжа, ажаимдарха ямар арга шэлэхэб гэжэ "шосэгэн шюурта далдаггүйгөөр" сэхэ бүхээ хөөрэлдэн байһабди.

Хүн бүхэн һаһаһаа хэлэжэ, арга шадалаа хаража, хэлэжэ, хизаарлагдамал харюусалгатай хамтаралнууд, олон тарьяһанай ажыхинууд боложо таһарһан гээһэбди. Тийхэдэ нутагайһаа зондо туһатай байхын тулада эгээл олон хүнтэй манай хизаарлагдамал харюусалгатай "Могсохон" хамтарал гол аһааһа даажа абһан юм. 4 гэнжэтэ трактор, 2 К-100, 6-7 "Беларусь" трактор абаһаа гадна машина, трактораа заһабарилха мастерскойгоо, ороһонойнгоо склад тэрэ сагайһаа сэнгээр 400 миллион түхэриг үрүтэйн даан абажа, гол түлэб тарьян ажалай ажыхы эмхидхэ бэлэбди. Хубаарида абһан малнай тиймэ һайн, тобирнууд бэшэ нэн. Теэдһе, бидэ үүлэр һайжаруулаха зорилго тийхэдэ таһиһан бэшэ һаабзаһа даа.

Мүнөө 50 толгой бодо малтай, мүн тэды тухай адуутайбди. Мянгаад хонин бии. Хони барихаданай, ашаггүй, тушааһада, мяханийһыг, ноһонийһыг зөөри боложо үгнэгүй.

Мал барихадаа, тоонь бэшэ, харин һайн үүлэртэйгэ барихада, ашагтай байна. Үхэрэйнгоо үүлэр һайжаруулаха гэжэ 20 толгой казахай сагаан толгойго буруу худалдажа абһан зомди. Тэдэньмнай 15-нийн эрэ байшоо. Аргын олобол,

саашаа имэ үүлэртэй гуяжадыг худалдан абажа, үсхэбэрилхэ һаһаатайбди.

Тарилга, хуряалгын халуун хаһада хамтаараа хооллохо зорилготой гахайнуудыг баридаг аабзабди даа. 2 үнээдһээ үсөөн мал гэртээ баридаг хүдэлмэрийн манда байхагүй. Тэжээлээр идэха бэшэ хадаа юуһаа барихадань, хамаатай бэшэ ха юм даа.

Гол ажал тухайһаа хэлэхэдэ, мүнөө техникэдэ гомдохор бэшэ болоо. Лизингын гуримаар эдэ жэлнүүдтэ 2 ДТ, 2 "Беларусь" түхэлэй тракторнуудыг абаа һэмди. Ондогоор техникээ хүсэхэ гэһэн гайтайһаг болоһон саг гүб даа. ДТ түхэлэй трактор мүнөө абаха болоо һаа, 128 миллионго байна. Бидэ 25 миллион түхэриг түлэжэ, трактор мүнөө абаа, үлөөшэ мүнхыг 3-5 жэлэй турһада түлэбди. Энэ хугасаа соо юумэнэй үнэтэй болоһыг һаань, хэлсэһэнэй ёһоор сэнгын хубилхагүй юм. Тийхэдэ манда туһатай байна.

Эдэ хоолой корпорацитай хэлсэ хэжэ, энэ жэлдэ 250 миллион түхэригэй түлш, түрхис, запас хэрэгсэлүүдыг абаһан байһабди. Мүнөө ургаһан тарьяагаа Хори руу тушаажа, үриг түлэжэ тоосообди.

Шэнийсэмнай яһалал һайн гараа гэжэ хэлэмээр. "Российские семена" эмхидхэ абаһан 10 тонно үрлэһеэ Үлэнтэдэ тарьяа һэмди. Тэндэ һэмнай гектарай 30 гаран центнер гараа. Могсохоной полидо тариһан тарьянаһамнай гектарай 25 центнер ургаса абтаа. Хамта 12500 центнер шэнийсэ хуряагдаа һэн. Энээмэһамнай ганда дайрагдаа.

Обёоснай эһэлэг муу газарта

таридаһанай гэмээр гандажа, ургаагүй. 300-гаад центнер абтанхай. Гэбшье мүнөө үбэлдөө адуу моридомнай хүрэхэ юм бээ.

Ноһоһо тушаажа, хүдэлмэрийн салин түлэбди. Үнгэргэһэ жэлдэ совет-хитад хамтын предиятида килограммын 5 мянган түхэригөөр үгөө һэмди. Мүнөө жэлдэ Улаан-Үдһингоо парин сэмбын мануфактурада 2,5 тонно ноһо тушаажа, 16 миллион түхэриг абаха болоо һэмди. Теэд тэрэниемнай мүнөө бэшэ, бараагаар түлэхэбди гэжэ байна. Тэрэниһэнь арсаха аргамнай үгы.

Юуһаа абаха, олоходоо, ажыхыһаа хүдэлмэригдэ ехэ хубитаяа оруулан гол хүдэлмэрийндоо дэмжэхэ, урмашуулыг оролдогбди. Жамбал-Доржэ Жамьянов, Цыренжаб Маладэв, Шириаб Сапжиганов, Дашадондог Цыренжапов, Цыбик Санданов, Юндэн-Жамса Чимит-доржиев гэхэһэлэн арбаад хүдэлмэрийндоо урда жэлдэ хүнгэн автомашина абажа үгнэхэбди. Мүнөө жэлдэ гурба-дүрбэн механизаторнууд ээлжээр хүлээжэ байһа.

Хэн нэгэнийгэ гүртэһинэй түрэ нара хэхэдэнь, гэрийн шэмэг мебель абажа, ядарал буянай болоходо, мяха, шүлэн, транспортһаа эхилэн бээ бээдэ туһалхыг оролдогбди. Иигэжэ бээ бээ дэмжэлсэжэ байдаг хадаа хүдэлмэрийндоо урматтай, урагһаа һаһаатайгаар хүдэлдэг гэжэ хэлэмээр.

Хүдөө нутагайманай оршон байдал хүнгэн байһагүй. Дасангуудта, хургуулида, залуу үетэһингоо саашанхи замда гэхэ гү, спортын мурь-

соо үнгэргэлдэ туһалхыг оролдогбди. Могсохонойхид, худанайхид, дайнай ба ажалай ветеран Д.Р.Жимбесвэй шанда хүртэһын түлөө волейболор мурьсоо жэл бүхэндэ үнгэргэдэгбди. Мүн суута мелиоратор Б.Р.Санжигмитыповэй нэрэмжэтэ мурьсоон баридаагаар үнгэргэдэгбди. Эдэбүгэдэ нутагайманай бусад хамтаралнууд, болон тарьяһанай ажыхинууд хабаадааг ааб даа. Гэхэтэй хамта, 1996 оной гараһаар манай хизаарлагдамал харюусалгатай "Могсохон" хамтарал 36 миллион түхэригэй туһаламжа эдэб хэмжээ ябуулануудта үргэлэн байха.

Гарһаа гаргаха болоходо, энэмнайһаа бага зоори бэшэ, бултанайманай оролдоһон хүлэһэн гэһэн бээ. Гэбшье шотат зонийнгоо нэрэ хүндыг үргэһын, залуу бэлитгэнэ тодорүүлхын түлөө оролдох - манай уялга. Ямар ехэ бэлитгэй, шадалтай хубууд, басагаднай мүнэ зөөрийн дутадаһанһаа мурьсоонүүдтэ ошонгүй, шотат соогоо тохорһоно гэһэнб.

Гэхэтэй хамта энэ хүшэр

сагта ажыхыһаа урууга оролгыг тогтоожэ шадаһанай, мини-пекарнида тариһан хилээмээ худалдажа "баяжалангүй", хубаажа эдэ эбтэй эетэй байһаннай дээр болоо гэжэ һаһаһа.

Буряад арадайһаа хэһаа соёлы дэмжэнгээ 1997 оной түрүүһын хахадта 30 хэлэ "Буряад үнэн" һонин хүдэлмэрийндоо захижа үгэхэб. Мүн бусадһаа аргаар эмхи зургаануудыг, тарьяһанай ажыхинуудыг, кооператив болон хамтаралнуудыг энэ үүсхэһемнай дэмжэхыг урьялаһа. Юуб гэхэдэ, үндэһэн хэлэн дээрэ хэлбэгдэһэн һонинуудайһаа уншагшад олоноруулга бүхы арадайманай хуби заяанда аргагүй ехэ удхатай гэжэ мэдэрнэб.

Баяхалан ЖАМЬЯНОВ хизаарлагдамал харюусалгатай "Могсохон" хамтаралай хүтэлбэрийгдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Б. Жамьянов хубуунтээ.

Т. НИМБУЕВАЙ фото. Автор гонорараа "Буряад үнэн" жасца дамжуула.

хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр

АУРАГШАА ЯБАГДАХАГҮЙ"

Эндэ Россин хүдөө аж ахуйн болон эдээ хоолой министр В.Н.Халустун байлсаа. Удаань агрономическа зоотехническо хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөнүүд тус программа тухай хэрэгнги хооралдоонүүд хэлэлцэж, эхэлжээ.

Энэ программын гол хараа хүдэлмэрилэгш тухай тобшоор хэлэлцэж, хаатнай, байн байгаа.

Түбхын түрүүн республика буюу тарьяа горитойгоор үүсдэг болохо, хүн зоноо хэдэйн хилээр, талхаар хуваагдах шухала. Ходоол ондоо тарьяа талха зоож, холоо хуваагдахгүй.

Энэ жэлэй орёохон тариалтай эрхэ байдалдаа хүнүүдэй тоонно 11 мянга үлүүтэй тоонно тариалангай гектар бүриөө 10 центнер (центнер ургаса) орооног гэж хувираа. Зарим аймагуудтаа тарьяа 13-15 центнер тарьяа хувираа. Энээнине муу гэхээр тарьяа хувираа. Тарьяанайгаа ургасые дээрнэ үшөө хувираа. Энээнине дээрнэ үшөө хувираа. Энээнине дээрнэ үшөө хувираа.

Эдээ хоолой болон буйлуулгын промышленностине саашаа хүгжөөхын, эндэ мүнэ зоори номололгын дан ехээр бутаруулагдажа, аша үр багатайгаар халахагуйн тула ажахынүүдэй өөхэдн буйлуулгын жаахан цехүүдье барихын хажуугаар, томо, хүсэ хэтэй предпритинуудье дэмжэлсэх болонобди.

Тэрэнгүй эрхим шанартай эдээ хоолой зүйлүүдье элбэгээр буйлуулан гаргахын бэрхэтэй бшуу.

Эндэ хоолой болон буйлуулгын промышленностине саашаа хүгжөөхын, эндэ мүнэ зоори номололгын дан ехээр бутаруулагдажа, аша үр багатайгаар халахагуйн тула ажахынүүдэй өөхэдн буйлуулгын жаахан цехүүдье барихын хажуугаар, томо, хүсэ хэтэй предпритинуудье дэмжэлсэх болонобди.

Тэрэнгүй эрхим шанартай эдээ хоолой зүйлүүдье элбэгээр буйлуулан гаргахын бэрхэтэй бшуу.

Мал ажалеы тогтонжорнуула, хүгжөөх комплексно

хэмжээ ябуулганууд багал бэелүүлэгдэхэ байна. Тусхайлбал, сагаан эдээ ехээр үйлдбэрилдэг, зондо байса худалдаага болохын тула хү баалин фермэнүүдье дахин нэргээн бодхоох, пнэздхэн хубилгаха, хү шэмэ ехэтэй үнээ, гунжадаа бүридхэхэ, тэжээлээр хүсэд хангаха асуудалнуудье ойрын жэлүүдтэ шиидхэхэ шухала.

Үхэрэй мяха, хү ехээр абадаг болохын тула 2000 он болотор эбэртэ бодо малые 435 мянган толгойд хүргэхэ зорилго табигдана.

Хүдөөгэй олонхи ажахынүүд хонин хүрэгтүгээр байжа багал шадахагуй. Тиэхэдэ гансал нарин нооһотой хонидые үсхэбэрилхэ бэшэ, газар нутагуудай байгааида тааруулажа, зарим аймагуудай ажахынүүд шэрүүгээр, шэрүүн нооһотой хонидые баридаг болохо байна. Бүхы дээрнэ хонин хүрэгтэ 600 мянган толгойд хүргэхэ гээбэл, тэрэнэй 100-120 мянгын шэрүүн нооһотой хонид болгохо ёһотойбди.

Эдээ хоолой болон буйлуулгын промышленностине саашаа хүгжөөхын, эндэ мүнэ зоори номололгын дан ехээр бутаруулагдажа, аша үр багатайгаар халахагуйн тула ажахынүүдэй өөхэдн буйлуулгын жаахан цехүүдье барихын хажуугаар, томо, хүсэ хэтэй предпритинуудье дэмжэлсэх болонобди.

Тэрэнгүй эрхим шанартай эдээ хоолой зүйлүүдье элбэгээр буйлуулан гаргахын бэрхэтэй бшуу.

Эндэ хоолой болон буйлуулгын промышленностине саашаа хүгжөөхын, эндэ мүнэ зоори номололгын дан ехээр бутаруулагдажа, аша үр багатайгаар халахагуйн тула ажахынүүдэй өөхэдн буйлуулгын жаахан цехүүдье барихын хажуугаар, томо, хүсэ хэтэй предпритинуудье дэмжэлсэх болонобди.

Тэрэнгүй эрхим шанартай эдээ хоолой зүйлүүдье элбэгээр буйлуулан гаргахын бэрхэтэй бшуу.

Мал ажалеы тогтонжорнуула, хүгжөөх комплексно

- Ажал хэрэгэй ябаса, хараа зорилгонуудай дүүргэгдэсэ нэн түрүүн хүнүүдэй мэргэжэл шадабаринаа, оролдолгооо дуудыдаага хадань хүдөө ажахын кадрнууд тушаа юу хэлэхэ байнат?

- Түбхын түрүүн эндэ ажахын тоосоон, аренднэ харилсаан, гэр бүлын подряд гэхэ мэтэ онол аргуудые зүбөөр хэрэглэжэ хүдэлдэг коллективүүд, бүхы юмэндээ бодомжотойгоор, гамтай наринаар, эзэн ёһоор хандаага хүнүүд мүнөө сагташые байн үрэ дүнгүүдье туйлана.

Дэлгүүрэй харилсаанай эрхэ байдалда ажахыгаа хайшан гэжэ хүгжөөгөө, үйлдбэриесэ яаж эрхилээ, юугтэ худалдаа хаа, бараг байн ажаллаха, ажагууабибди гэжэ уридшалан сэгнэжэ, шэнжэлжэ, олзын хэрэгэй тааруу зохид түсэб табижа, тэрэнээ бэелүүлжэ шадаха хүнүүд лэ зоноо дахуулан урагшаа дабшаха байна.

Тиимэ хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэдье шэлэн табиха, хургаха, аттестаци гаргуулаха саг ерээ. Ашаг үрэтэйгөөр хүдэлдэг, хүдэлжэ шадахаар хүнүүд лэ алишые талааа дэмжэгдэхэ ёһотой.

Түгсэхэдэе юу хэлэхэб гэхэдэ, өөхэднүүгөө урдахы хүнэн бэшэ ажалаа үнэн сэхээр ябуулжа, бэрхэшэлнүүдхэ ехэ тунхарингүй хүдэлжэ байһан хүдөөгэй бүхы ажалшадта гүнзгы баясхалан хүргэхэ байнаб.

- байн даа, Бато Цырендондович, хөөрэлдэһэнэйтнай түлөө.

ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭНҮҮД, ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТАНУУД

Хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ габыатай байһанайн түлөө Буряад Республикын Президент 1996 оной ноябрийн 11-нэй Зарлигаар Буряад Республикын хүндэтэ нэрэ зэргэнүүдье олгобо гэбэл:

"Буряад Республикын агропромышленна комплексн габыата хүдэлмэрилэгшэ"

Бальжиров Доржо Нанзатовича - Загарайн аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой малшан.

Борисов Александр Дмитриевичтэ - Зэдын аймагай "Плодородие" гэжэ акционернэ бүлгэмэй директор.

Глаголев Николай Георгиевичтэ - Баргажанай аймагай "Ремонтник" гэжэ акционернэ бүлгэмэй электрик.

Доржиев Николай Доржиевичтэ - Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой правленийн түрүүлэгшэ.

Жимбеев Амгалан Зугалаевичтэ - Сэлэнгын аймагай ХХ партсездын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшын орлогшо.

Ихинеев Мэлс Лопсоновичтэ - Түнхэнэй аймагай Туранай совхозой механизатор.

Костриков Михаил Александровичтэ - Кабанскын районой Байгал-Хударын совхозой директор.

Красовский Николай Фёдоровичтэ - "Ивалгын кондитерска фабрика" гэжэ акционернэ бүлгэмэй генеральна директор.

Мальцев Павел Устиновичтэ - Тарбагатайн районой тарьяшанай ажахынүүдэй Ленинэй нэрэмжэтэ нэгэдэлэй ахмад агтоном.

Мункожапов Пётр Цыденешиевичтэ - Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшын орлогшо.

Миханова Нина Тарасовнада - Буряадай үрэ жэмэсэй туршалгын станцин ахмад эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэ.

Николаева Юлия Ивановнада - Буряадай үрэ жэмэсэй туршалгын станцин ахмад агроном.

Охотников Леонид Леонтьевичтэ - Хориин аймагай "Георгиевское" гэжэ хамтын хувиин предпритийн машинно-тракторна мастерскойе даагша.

Рютин Михаил Васильевичтэ - Мухар-Шэбэрэй аймагай тарьяшанай ажахынүүдэй Барай нэгэдэлэй түрүүлэгшэ.

Тимофеев Никифор Никифоровичтэ - Бэшүүрэй аймагай "Новосретенское" гэжэ хамтын ажахын ахмад агроном.

Цыденова Зинаида Доржиевнада - Хориин аймагай гүрэнэй үрэнэй инспекцийн начальник.

Цырендоржиев Александр Сингеевичтэ - Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ахмад агроном.

"Буряад Республикын габыата ветеринарна врач"

Бадмаева Галина Бадмаевнада - Захааминай аймагай ветеринарна лабораторийн директор.

"Буряад Республикын габыата барилгашан"

Маншеев Баир Лопсоновичтэ - Түнхэнэй аймагай Туранай совхозой отделение даагша.

"Буряад Республикын транспортын габыата хүдэлмэрилэгшэ"

Собенников Анатолий Архиповичтэ - Сэлэнгын аймагай Тохойн акционернэ бүлгэмэй автомашины жолоошон.

Толстоногов Анатолий Архиповичтэ - Сэлэнгын аймагай "Агротранс" гэжэ хизаарлагдамал хариусалгатай бүлгэмэй автомашины жолоошон.

...

Ажалдаа амжалтануудье туйлаһанайн түлөө Буряад Республикын Президент 1996 оной ноябрийн 11-нэй Зарлигаар республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдые Буряад Республикын Хүндэлэлэй грамотаар шагнаба гэбэл:

Базаров Түмэн-Баяр Будаевиче - Баргажанай аймагай Хилганын колхозой механизатор.

Бакланов Пётр Алексеевиче - Баргажанай аймагай "Ремонтник" гэжэ акционернэ бүлгэмэй хүдэлмэрилэгшэ.

Дармаев Пётр Жамсарановиче - Загарайн аймагай хүдөө ажахын управленийн начальник.

Димитрова Людмила Борисовнае - Хориин аймагай "Георгиевское" гэжэ хамтын хувиин предпритийн ахмад зоотехник.

Дроздов Виктор Михайловиче - Зэдын аймагай Боргойн госплемзаводой автомашины жолоошон.

Жуков Николай Фёдоровиче - Кабанскын районой Кабанскын совхозой тракторист.

Попов Юрий Игнатьевиче - Тарбагатайн районой тарьяшанай ажахынүүдэй "Авангард" нэгэдэлэй ахмад инженер.

...

Гүрэнэй, ниитын болон финансын эмхи зургаануудта үни удаан саг соо оролдосотойгоор хүдэлмэрилэһэнэй түлөө Буряад Республикын Президент 1996 оной ноябрийн 11-нэй Зарлигаар Буряад Республикын финансын министрэй орлогшо Золотухин Вячеслав Михайловиче Буряад Республикын Хүндэлэлэй грамотаар шагнаба.

...

Соёлой талаар габыатай байһанайн ба үни удаан саг соо оролдосотойгоор хүдэлмэрилэһэнэй түлөө Буряад Республикын Президент 1996 оной октябрийн 16-нэй Зарлигаар "Буряад Республикын соёлой габыата хүдэлмэрилэгшэ" гэнэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгобо гэбэл:

Батонин Михаил Жалбуевичтэ - уран зохёолшо, Россин Федерации Уран зохёолшодой холбооной гэшүүн.

Дамбаев Гарма-Доди Дамбаевичтэ - "Байгал" журналай редакторай орлогшо, Россин Федерации Уран зохёолшодой холбооной гэшүүн.

...

С. БАДДУЕВАЙ фото.

ДАХИНАА ШАЛГАРБА

Дүрбэн жэлэй саана эндэхид суута "Дон-1500" түхэлэй комбайн (тэрэ үедэ сэнгын үшөө барагтай байгаа) худалдажа абаад, мэдэхэн юм. Иимэ томо комбайнаар ургаса хуряаха нэлэнхы үргэн тарьяалан хаана байхаб. Теэд тэрэн халтад гэхэдээ бэрххээз ханажа зобоогоо.

Юрэдөөл, энэ техникын хаягдаха, миин бэрххээз тооной болоод байхадань, Тимлюйн деленийн бэрхэ механизатор А.С. Чигринов тэрэниие нилээд "носожо", энэ эрхюмыень нэлгэжэ, хубилгажа байгаад, худалдхэ болгоо юм. Тиигээд нёдондо мар Александр Сергеевич тэрээгээрээ 752 центнер тарьяа сохёо хэн. Ажахы, аймаг соогоо ургаса хуряалгын чемпион болоһонойнгоо түлөө хоёр камератай оподильник шан абаа бэлэй.

Байгша оной тарьяа хуряалгын үедэшые Александр Чигринов дахинаа шалгарба.

...

Сэлэнгын аймагай түрүү ажахы болохо Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ветеринарна нэрэмжэтэ зэргэжэлтэд республиканска бэлгэдэлэй медальтай. Зүүн гарһаа хонин малай зоотехник Л. Жалсанов, зоотехник-механик Л. Жалсанов, эбэртэ бодо малай цехэй начальник Доржиева, хонин малай цехэй начальник Бататова.

...

С. БАДДУЕВАЙ фото.

"Дон-1500" түхэлэй комбайнаараа 10.318 центнер тарьяа сохёо. Хэрбээ хаа-яа хура бороогой орожо хаатуулаагүй, шэнгэн түлишэ, тоһодолгын хэрэгсэлнүүдэй заримдаа таһалдаагүй хаань, тэрэ энээнһээ хураггүй ехэ тарьяа сохихо хэн, - гэжэ эндэхи тарьяан ажалай бригадын бригадир А.К. Шемякин хөөрэнэ.

Мүнэнэ жэлдэ эндэхи Тимлюйн аренднэ коллектив Байгалайнгаа ОПХ соо эгээл ехэ тарьяа абахааа гадна, ургасаяа богони болзрто хуряажа, бусад деленийнүүдтэ туһалалсаа юм. Тус бригадын бусад комбайнёрнууд М.А. Коренев, Н.Д. Никонов гэгшэд юрын "Енисей" түхэлэй комбайнуудаар багал горитой тарьяа сохёо.

С. БОГУСЛАВСКИЙ.

Кабанскын аймаг.

Сэлэнгын аймагай түрүү ажахы болохо Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ветеринарна нэрэмжэтэ зэргэжэлтэд республиканска бэлгэдэлэй медальтай. Зүүн гарһаа хонин малай зоотехник Л. Жалсанов, зоотехник-механик Л. Жалсанов, эбэртэ бодо малай цехэй начальник Доржиева, хонин малай цехэй начальник Бататова.

С. БАДДУЕВАЙ фото.

гээшэ хэн ха, Даша шанга шангаар хонхыемнай дараад ороhon бээрээ: "Нүхэд, ГДР ороё. Нютагайтнай, хуурун Эрдэм Содномов тишээ ошохо аяншалагшадай бүлэг бүридхэжэ байна. Үглөө, нүгөөдэрхөө үн гэрэнгүй, документүүдээ суглуулагты. Тиигээ баруун Европоор хамта ябаад ерээ, - гэбэл даа. Бидэ баярлабашье, бахардабашье, ябахал гэлсэбэди. Тиигэжэ хүршэтэнтээ хамта Чехословаки, ГДР-ээр аяншалажа ерэн зомди. Энэмнай бидэниие бүришье дүтэ болгоhon ааб даа.

Аяншалагшадай бүлэг соо Дашамнай намын

табиулжа амараа хэмди даа. Тиигээшье дээшэ доошоо ехэ гүйдэхээ болижо, гэр гэрнээ хонходожо, хэрэгээ бүтээдэг болоhomнай гоё хэн даа. Тиигэжэ хүхижэ, жаргажа байхан аад, Дашамнай харатайханаар лэ ябашоо бэлэй. Дээрнээ доошоо буухадаа гүнгэнэн ябадаг хүршымнай хоолойн дуулахааа болишоодо, подьез соомнай хоохон юумэдэл болошоо хэн. Али олон ушарта холын муу түрэлхөө дүтын хайн хүршэ дээрэ гэнэн үгын сэгэниие гайхахаар үе байдаг юм.

ГЭРЭЛ ЗУРАГАЙ ТҮҮХЭ

Энэ зураг дээрэ хууһан хүнүүдые таниба ёһотойт. Тания-

январь). "Хүгжэм гээшэ хүсэтэ даа" гэнэн статьянь унш хада, оперо болон балетнай театрай, мүн радиого дэргэдэ эмхидхэгдэн арай дай инструментүүдэй оркеструудай Д. Шостакович хүгжэмтэй Буряад оронойго шагнагшадые үргэнөө танилсууланһинь мэдэгдэнэ.

Тэрэ үедэ "Сэлэнгэ" гэжэ дуу бэшэжэ, буряад зондоо мэдэжэ болоод ябаһан залуу композитор Базыр Цырендашиев оронойнгоо элитэ ехэ композиторай хэдхэн үдэрөө ерээд байхада, зүбшэ заабариень дуулахын тул үргэнэ нойроо алдаа ябаһинь мэдэжэ.

Тиигээ тиитэрээ радиогой хүгжэмэй редактор шагнахааа гадна, бэшэжэ абаха хүдэлмэринь тон ехэ байгаа бшуу.

Иймэ даа - энэ зурагай түүхэ... Буряадай мэргэжэлтэ хүгжэмые хүгжөөлгэдэ ехэ түмэри орууланһинь түлэ Дмитрий Шостакович тиихэдэ "Буряадай АССР-адайд артист" гэнэн хүндэтгэлээр зэргэ олгогдоhon байта. Партиин обкомой нэгдэл секретарь байһан А.У.Модогов үнэмшэлгын оперо, балет театрай тайзан дээрэ барюула түүхэтэй.

Энэ зурагы Базыр Очиров Цырендашиевта харуулжа болохоёо байһан ушараа дашарамдуулан, наһамжы асуухадам, иигэжэ хөөрбэ: - Даша Самбоцыренович, радиоо хүгжэмэй талаа харюусадаг байхада, классическа хүгжэм, симфони элбэгэ дамжуулагдаг байгаа. Тэрэ хүмнай нүхэд олонтоо дуушадтай дүтын холбоот байһан тула элдэб нонс дамжууланһинь эмхидхэг байгаа. Иигэжэ хэлэхэдэ, мүн хүдэлжэ байһан хүнүүд ажалые муушаахаа наһангүй эдэнэр яһалаа оролдоод Тиигээшье Дашада хүртээр нилээд хураха, хүдэлжэ ёһотой юм ааб даа.

Энэ зураг тушаа хэлэхэдэ Даша бидэ хоёр хамта хураашы бэшэбди, зүгөөр хүгжэм, дуу гээшэ бидэ хоёрые нэгдүүлжэ хэн. Дмитрий Дмитриевич Шостакович бие муутай боложо хэдэ хүшэр хүндэ байдалаа оронхой байбашье, поездоо манай республика зорихо ерэн гээшэ. Урилгаар лэ ааб даа. Тэрэ үедэ гүрэн түрэмна шадалтай, адар солотой агучуу хүнүүдые урижа асардаг байсаг байгаа, - гэжэ үгээс дүүргэ хэн.

Базыр Очировичай үгэе шагнахадаа, Даша Самбоцыренович гэрэлтэ образые үшөө дахин наһандаа оруулаха хурса хурдан хууруудайн нэгэн байгаа даа гэжэ сэдхэжэ хэм.

В. ТОКТОХОВЕВА журналист

ХУРСА ХУРДАН ХҮБҮҮДЭЙМНАЙ НЭГЭН

НАЙНУУД ХҮРШЭНЭР БЭЛЭЙБДИ

ДАША Самбоцыренович Самбоцыреновичэй дурасхаалда зориулагдан хэмжээ ябуулгын үнгэргэгдэхэ тухай дуулахадаа, үнэн зүрхэнһөө баярлажа, саарһан дээршье наань, дулаахан дурдалга үлөөхэ гэжэ наһаамни энэ гэлэй.

Дабхасаһан дабхарнуудай байрануудта арба гаран жэлдэ зэргэлжэ хууһан, шагнаха сайгаа, дабһалха дабһаа хууһаадажа байһан хадаа хэдэхэ, хоёрхэ юумэн биил даа. Нэгдэхээр, Дашые айнахтар ажалша, бэрхэ хүн гэжэ эдэ жэлүүдэй турша соо ажаллаа хэм. Гэртнь ороһон лэ сагтаа тэрэнэй минн хууһые хараагүй хүм. "Городой эршүүл юу хэхэ юм даа, мал адууна байха бэшэ, түлээ залһа бэлдэхэ, уһа асарха бэшэ, юрэдөө, гэсүтэрээ гэдэхэ ургуулаад байхааа бэшэ...", - гэжэ хүдөөгэй зонхэлсэдэг. Тээд даншые тиимэ бэшэ гэе. Хүдэлмэри хэхэ дуратай хүндэ ажал хаанашье байха, олдохо. Эндэ эрэ, эхэнэр хүнэй ажал гэжэ илгәһанай хэрэггүй бшуу. Эгээл тиимэһээ Даша кукни соошье хүдэлжэ, тооһо шоройгоошье арилгаха, угаалшые хэхэ, арһа шүрбэнэ элдэхэ, гутал хубсаһа оёхо гэхэ мэтэшлэн, хооло туха сүлөөгүй хэбэртэй байха. Тиигэхэ мүртөө гүнгэнэхэ, дуу дуулаха, шанга шангаар дуугарха, юумэ хөөрэхэ, асууханшые дүрбэн тэгшэ байдаг бэлэй даа.

Хоёрдохор, ехэ хүндэшэ, хүжюун, энедэ зугаатай хүршэ бэлэй. Хүршынэй хооло хүлгөөтэй шэнги байха.

Өөрыншые, наһанайншые түрэл гарал олон хэн тула аха дүүнэрын барагдахагүй. Айлшад болон нүхэднй ябажал байха. Айлшадаа үдэшһэн Дашымнай шанга хоолой подьезд соо элхэнээр лэ дууджа байдаг хэн.

Гурбадахар, Дашатан урдаа хараха хүршэтэмнай бэлэй. Юундэ "бэлэй" гэхэбид гэхэдэ, гэр бүлнэ эсэгынгээ гээгдэнэй хүлээр тэрэл байһан соогоо аад, ондоо байра хэлэжэ нүүхэн юм. Тиимэһээ мүнөө хаяа хаджаха хууһан хүршынхимнай бэшэ болонхой. Харин нэгэ подьездэ хуудаж байхадаа, бие биеынгээ зан абари мэдэлсэнхэй, ходо оролсодог, ябалсадаг байха гээшэ ондоо юм ааб даа.

Манайхин 1984 оной зун зээ басагатай болоо хэмди. Дашатан ооһэдөө хоёр, бидэ нэгэ басагатай байхабди. Нэгэ басаганһаамнай үшөө басаганай гарахада, Даша Самбоцыренович булай ехээр баярлажа: "Дүрбэн басагатай болобди, угаалбди, - гэжэ һөөл хөөрсэг болоо агша хэн. Угаагаал аабзабди даа. Нүүлээрн манай зээ басаганай нэрээр Дашатанай зухаланай газарһаа жэмсэ ерээд байдаг болоһон юм.

Даша Самбоцыреновичэй наһанайнгаа инаг нүхэртэ, иддам хоёр басагатаа хандасые атаархан ажагладаг байһанаа хэнһээ, юунһээ ноуба гээшэбид? Басагатын эсэгынгээ ганса нэрлэдэг тусгаар эрхэ нэрэтэйнууд байха. Жааханууд байхадаа, эсэгынгээ хоёр мүртэ аһалдаа, толгой дээрнэ лэ гараагүйхэнүүд энэрхэлдэн байгша бэлэй.

Саашань дурдаха юумэн олон. Тэдэн сооһоо тон элээр наһадаһаа дээрнэ тогтохыс оролдохомни. Нэгтэ намар, 1984 оной октябрийн арбаадаар

даргаар хунгагдаба. Яахын аргагүй сээрсагансэдхэлтэй, зөөдэн даруу зантай, хүхибэл бажаганаса-ташаганаса энехэ, шог зугаа ехэтэй, хөөрүү, хүжюу, дууша даргамнай буланай дүр буулаһан лэ юм.

Дашатан манайхин хоёр хоюулаа телефонгүй байгаабди. "Ши телефон оруулжа шадахагүй, ямар тулоур хүмши даа", - гэдэжэ байжа бие бие эгтологшо хэмди. Нэгтэ бинь "Даша-аа, ПТУС-ай ноён худатай аад (тиигэжэ дуулаад ерээб), телефонгүй хуухашин хайшаалаааб?", - гэбэл. "Юрэдөө, ганса Володиһоо дулдыдаха юм наань, үни-и телефонтой болоһон байха хэм. Тээд тэрэмнай тиимэ бэшэ бшуу", - гэз хэн. Үнэхөөрөөшье, тиимэ бэшэ байгаа. Мэдэжэ байгаад, хорыень малтаба гээшэ аабзаб даа. Ядахын сагта хэн нэгэнэйхимнай телефонтой байхааа яһан зонбиди гэжэ бултадаа гэмэрлэдэд лэ дүүргэдэг хэмди.

Нэгтэ... 1986 оной намар почтынгөө хайрсгаг соо телефон табюулагты гэнэн мэдэсэл обёоржорхёод, Дашындаа дээшээ гүйжэ ябатарһаа зогсобо: "Байза, иимэ саарһан эдэндэм ерээб гээшэ гү, али үгы гү, - гэжэ бодонб. Үглөөдэрн 15 часта ерэхээр дуудуулан байбаб. Үглөөдэрн болобо. Хүршэнэр дуугайхан лэ байнабди. 14 час 30 минутада гэрнээ гарахадамни, Дашатанай үүдэн хаб-яб хаагдаба. Харахадамни, Даша ехэл маһалзанхай юумэ: "Хаана ошохошниб?", - гэбэл. "Шини ошохо тээшэ", - гэз энехэдэ, тааһан байгааб. Дашатай хоюулан ГТЭС ошожо, Польшын үйлдбэрийн борохон үнгэтэй аппаратуудые абажа ерээд, нэгэ доро телефоноо

гүйшүүлдэ хануулаха болохо. Зүүн гарһаа Гүрэнэй теле-радиокомитедэй хүгжэмэй таһагай ахамад редактор Даша Самбоцыренов, композитор Базыр Цырендашиев гэгшэд хууна. Эдэниие Дээдэ-Онгостойн сээрлиг соо гү, али ямар нэгэн амаралтын газарай сэнгэлигтэ хууна гэжэ бу наһагты. Эдэнэр 1969 оной август нара соо "Интурист" гэжэ зочид буудалай харша соо композитор Д.Д.Шостаковиче хүлээжэ байна.

СССР-эй арадай артист, Гүрэнэй шаңда зургаа дахин хүртэһэн, Ленинэй болон Ажалай Улаан Тугай орденуудаар шагнагдан, Социалист Ажалай Герой, суута композитор Дмитрий Дмитриевич Шостакович республикынэй хүтэлбэрийн урилгаар 1969 ондо Улаан-Үдэ ерэн байгаа. Нийслэл хотымнай олонийтэ, хүгжэмшэд адар суута айлшанаа халуунаар угтажа абаһан ааб даа.

Композитор Д. Шостакович хэдхэн хоногой турша соо Буряадай композиторнуудтай, артистнуудтай, хүгжэм зохёон бэшэжэ байгшадтай уулзажа, ажал хэрэгүүдтэйн, зохёолнуудтайн танилсаһан түүхэтэй.

"Манай композиторнуудай хүлээ үедэ зохёон томо, жэжэ хүдэлмэринүүдтэй, дуу, хүгжэмтэй танилсаа. Залуу композиторнууд тушаа найшаалай үгэнүүдые хэлээ. Ч.Павловай "Сэлэнгын баруун тээ", Б.Цырендашиевай "Сэлэнгэ", А.Андреевэй "Би - коммунистби" гэжэ дуунуудые илангаяа найшаагаа", - гэжэ радиокорреспондент Даша Самбоцыренов бэшэһэн байна. ("Буряад үнэн", 1970 оной

Дурсалга

ЗОХЁОХЫ ЗАМАЙНЬ ЭЖИН БЭЛЭЙ

дуу Самбоцыреновтэнэй квинтет болоод ябахат", - гэбэл.

- Баабай намайе табихагүй лэ. Бидэ һахалда хирпиисэ гэшхэжэ байнабди, - гэжэ Даша харюусаба.

- Баабайтайшни би хөөрлэдэхэб. Мүнөө түгөөдүүлтээ хамта дуулаһа, - гэбэл.

Харин Михаала үбгэнтэй хөөрлэдэхэ гээшэмнай тиимэ хүнгэн хэрэг бэйл байбал даа. "Ямар эрэ дуу дууджа, гэр бүлынхидэйнгөө хоолой тэжээжэ байгаа юм бэ?" - гэжэ тэрэмнай шангаар бидэндэ бадашаба.

Гэртээ ерээд, эхэ эсэгэ хоёртоо энээн тухайн хөөрэхэдэмни, эхэмни "ши Михаалатай бү зугаала, Сэндэмтэй зугаалаа нааһини, юумэ бүтэжэ болохо", - гэбэл. Энэ хөөрлэдөөнэй хүлээр би Сэндэмэ хээтэйн зүрхэ сэдхэл эзэлжэ гэжэ бүхы аргаяа бэдэрбэл. Юуншые гэжэ тэдэнэр хөөрлэдөө юм ааб даа, гурбадахияа ерэхэдэмни, Михаала үбгэн "зай, Дашамнай ошоод лэ ерэг даа", - гэжэ айлдахаба.

Тэрэ үнгэргэгдэн харалга-фестивалиин дүнгөөр манай Даша Самбоцыренов, Владимир Шагжиев, Карл Бубеев, Олег Будаев болон үшөөшье олон хүбүүд, басагад хүгжэмэй училищы орохоор, филармонидо хүдэлхөөр уригдажа, өөрынгөө хуби заяае олоо хэн даа. Тиигэжэ

буряад искусстватай зохёохы ажалайнгаа харгыс Дашамнай холбоо бэлэй.

Эгээн мүнөө Даша Самбоцыреновэй түрлөөр жэлэй ойдо дашарамдуулан, Буряадай радио болон телевиденийн компани, бүхы газетын ажалшад болоһон олонийтэ энэ ойе тэмдэглэхэдэнь, "бурханай үгэнь бэлигын бүхы нүхэндэ булагдахагүй" гэжэ үшөө дахин этигэнэб.

Даша Самбоцыренов үнэхөөрөөл сагаан наһатай хүндэмүүшэ, урагшаа зорихон эрмэлзэлтэй, үнжээтэ зөөлөн сэдхэлтэй хүбүүн ябаһан юм даа. Мүнөө Дашамнай маанадайнгаа дунда ябаа наа, "Баян талһа аялга" гэнэн дамжуулгата хэхэ, бүхы монгол угсаатанай зүрхэ сэдхэл хүлгүүлэ хайхан дуунуудаараа Буряад оронойнгоо гоё хоолойтой гургаддайнуудай хонхы хоолойгоор орон дэлхэйгээ эдэлүүлжэл байха байһан гүб даа.

Дондоб ОЧИРОВ философиин эрдэмэй кандидат, доцент, Россин Журналистнуудай холбооной гшүүн, Буряадай болон Россин соёлой габьяата хүдэлмэрийн

Т. НИМБУЕВАЙ фотозэюд.

Гүрэй солодон

Залуу наһан-залитай үел: аржун хайхан ажабайдалаймнай зүрхэ
сэдьхэлэй мурнууд, зүбшэхэ ёһотой зүйлнүүд

"ОЮУТАДАЙНГАА КЛУБЫЕ ХААХАГҮЙБДИ!"

Буряадай гүрэнэй хүдөө ажахын академидэ оюутадай клуб амжалтатайгаар ажаллажа байдаг юм. Оюутадай ажабайдал, клубай хараа түсэбүүд – эдэ мэтын асуудалнууд тухай тус клубай директор, Буряад Республикын соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ ИРИНА МИХАЙЛОВНА ЦЫБЕНОВАТай манай корреспондент хөөрэлдэбэ.

- Ирина Михайловна, клубайнгаа түүхэ, гол зорилгонууд тухай тобшохоноор хөөржэ үгыт.
- 31 жэлэй саада тээ, 1965 ондо манай клуб эмхидхэгдэһэн юм. Оюутадай сүлөө сагые ашаг үрэгтэйгөөр үнгэргэлгэ - манай гол зорилго мүн. Залуушуул сооһоо бэлигтэй дууша, хатарша басагад, хүбүүдые элэрүүлжэ, тэдэнэй бэлиг шадабарине саашан хүгжөөхэ зэргэтэйбди.

- Хэд танай клубта хүдэлнэб?

- Уран хайханай хүтэлбэрилэгшөөр 15 жэлэй туршада Анатолий Павлович Ревякин ажаллаһа. Методист-эмхидхэгшэмнай - Валентина Григорьевна Макарова. Манай дээдэ хургуулиин "Алтан-Булаг" гэхэн дуу, хатарай арадай ансамблиин хүтэлбэрилэгшэд тухай хэлэнгүй байхын аргагүй. Эдэ хэд бэ гээбэл, Буряад Республикын соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ, ансамблиин уран хайханай хүтэлбэрилэгшэ Валентина Ивановна Шахова, Россин соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ, хормейстер Владимир Даниевич Дамбаев, залуу балетмейстер Сэсэг Владимировна Димчикова гэгшэд болоно. Ансамблинай хургуули соогоо ехэ хүндэтгэй коллектив юм. Жэл бүри 1-дохи, 2-дохи курсын оюутад соо шалгалта-харалга үнгэргэжэ, ансамбльдэа тэдэниие абадагбди. Нэгэ үгөөр - ажабайдалнай һонин лэ даа.

- Ректорат тухалаа юм ааб даа...

- Тиидэг даа. Бүхы дээдэ хургуулинуудта оюутадай клубуудай хаагдажа байха үедэ манай институтай "ноёд": "Оюутадайнгаа клуб яашые үгы хэжэ болохогүй!" - гээд клубимнай орхоо бэлэй. Бага ехэшые наань, салин мүнгыемнай түлэдэг үнгэргэдэг хамаг хэмжэ: ябуулгануудыемнай ректорат дэмжэдэг.

Академиин ректор, профессор Андрей Цыренович Балдуевта ехэ гэгшын һайниие хүргэхэ байнабди.

- Ямар бэрхэ-шээлнүүдтэй ушарнабта?

- Мүнгэнэй асуудал тухай хэлэхэгүйемни тухайлжа байна ёһотойт, хэлээд яахамнайб. Оюутадайн

нэгэ жаа "хашан" юм, энээн дээрэнхэ нэгэ бэрхэшээл гараад ерэнэ. Ондоо тиимэ ехэ гэхээр бэрхэшээл үгыл даа. Элдэб жэжэ-божо юумэн байгаа юм ааб даа, хэндэ байдаггүйб...

- Эгээл һонирхолтойгоор үнгэрдэг хэмжээ ябуулга тухайгаа уншагшадтамнай хөөржэ үгыт.

- Жэл бүри манай эмхидхэдэг "Оюутадай хабар" - манай омогорхол мүн. һара урид эхиддэг бэлдэлгын үедэ манай академи соохи ажабайдал урданайхидаа орходоо, тад ондоо болошодог. Аудитори бүхэн соо репетици болохо, эндэшые, тэндэшые оюутадай дуулаха, хатарша дуулажа байдаг. Бүхы 5 факультэдэимнай (ветеринариа медицинын, экономикын, агрономическа, хүдөө ажахын механизациин, зооинженернэ) ударидагшад - деканууд тус хүдэлмэриесэ өһөһдоо эрхилдэг. Хүн бүхэниинь манайл факультет илаһай гэжэ оролдоно ха юм. Энэнь угаа һайшаалтай.

"Оюутадай хабарай" үнгэргэ, илагшадта шангай һууринуудай олгогдожо, бэлэг сэлэгүүдэй барюулагдаһанай удаа клубаймнай үүдэн хаагдахыаа болишодог: манай программые буруугаар сэгнээт, бидэ шагшай һуури эзэлхэ ёһотой һэмди гэхэ мэтын гомдолнуудаа хэлэхээс, "үнэн зүбын элэрүүлхээс" оюутад, багшанаар ержэл байдаг. Тээд бидэ хайшаншые гэхэ аргагүй ха юмбибди; юундэб гэхэдэ, конкурсын эсэсэй дүнгүүдые журин гэшүүд лэ гаргадаг ха юм, манһаа тэдэ огто дулддадаггүй. Харин тиигэжэ бултандань ойлгуулажа шадахагүйш, ойлгохоо һанадаггүй. Иимэхэн байдалай тогтоходо, бидэ голхордоггүйбди: миин ажаллаагүйдөө, хүнүүдтэ хэрэгтэй юумэ хэжэ байһандаа бүри ехээр этигэхэш. Ажалай үрэ дүн гээшэмнай энэл ха юм даа.

- Ирина Михайловна, Таниие һая "Буряад Республикын соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ" гэхэн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртөө гэжэ мэдэнэб. Энэ ушараар Таниие үнэн зүрхэһөө амаршалаад, зохёохы ажалдатнай амжалта, гэр бүлэдэтнай зол жаргал, бээдэтнай элүүр энхые хүсэнэб. Ажал хүдэлмэри, ажабайдал тухайгаа һонирхолтойгоор хөөржэ үгэхэндэтнай баярые хүргэнэб.

- һайн даа.

Баяр БАЛДАНОВ хөөрэлдэбэ.

"АЛТАН-БУЛАГАЙ" АРЮУХАН ТУЯА

Улаан-Үдын хүдөө ажахын академидэ һураһантанилтай һаа, заабол "Алтан Булаг" тухай дуулаһан байхат. Минии шэнэ танил Аюна басаган тус хургуулиин оньһожоруулгын факультэдэй 2-дохи курсда һурадаг юм. Хүршэ Яхад оронһоо ерэхэн Аюна "Алтан Булаг" тухай ехэл дуратайгаар хөөрөө һэн.

Үдэшың 5 сагта тус хургуулиин 4-дэхи дабхарта гарахадам, үргэн ехэ аудитори соо олон хүбүүд, басагад ёхор хатаржа байба. Уян нугархайшые, мүн үшөөл дүрэгүйшэг залуушуул тэндэ байгаа һэн. Оройтожо ерөгшэдынь урин хайханаар энэбхилэн, бэе бээтээ мэндэшлээд, ёхорой дүхэригтэ ороно.

Хөөрэлдэхэдэмни, олонхидын 1-дэхи курсын оюутад байшаба.

- Ивалгын дунда хургуулида һуража байхадаа, "Алтан-Булаг" ансамбль тухай дуулаа һэм. хургуулидамнай дуунай хэшээлнүүд һонирхолтойгоор үнгэрдэг һэн. Тэрэ гэхээр буряад аялга дуунуудта, хатар нааданда дурлажа, һонирходог болооб.

Хүдөө ажахын академидэ мүнөө зүн ороод, "Алтан-Булагта" ябажа эхилээб. Эбтэй эетэй, бэе бээдэгуһалдаг хүнүүд эндэ сугларһан байна, - гэжэ экономическа факультэдэй 1-дэхи курсын оюутан Марина Будажапова танилсалгын үедэ хэлээ һэн.

Нёдондо 30 жэлэйһээ ой

тэмдэглэхэн ансамблие мүнөө үедэ Буряадай соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ В.И.Шахова хүтэлбэрилнэ. Улаан-Үдын соёлой училищидүүргээд, 2-дохи жэлээ хүдэлжэ байһан С.В.Димчикова ансамбль тухайгаа ехэ дулааханаар хөөрөө һэн. Залуу басаган училищида һуража байхадаа, бэлиг шадабарияа мүлжэ, практикаа энэ ансамбльдэ гараһан байна.

- Түрүүшын үдэрһөө басагад, хүбүүд намда һайшаагдаа һэн. Олонхидын хүдөөгэй үхибүүд хадаа хатар нааданай тусхай бэлэдхэл үгы байгаа бээ. Тиибэшые һанал хүсэлөөрөө зоригтой, бэе бэээ ойлгоод, дэмжээд ябадаг байһаниинь хэзээдэшые урматой, - гэжэ Сэсэг Владимировна хэлээ һэн.

Репетициин забһарлалай үедэ намдуухан зохидоор хоорондоо хөөрэлдэжэ байһан залуушуулые харахада, гоёл байгаа бэлэй.

Оюутан ханын хани нүхэд гэжэ бүхы наһан соо ходооо дулааханаар һанадаг. 30 жэлэй туршада ансамбльдэ урдаа хараха бэлигтэй ударидагша хүбүүд, басагад олон байгаа бээ. Мүнөө үеын "Алтан-Булагайхид" Чимит жүбүүе ехэ сэгнэдэг байна. Тиимэхээ зүрхэ сэдьхэлдэнь эгээл дүтөөр һанагдадаг, ансамблиин "эгээл үндэр наһатан" - Чимит Тумунбаяровтай танилсабабди. Чимит хүдөө ажахые оньһожоруулгын факультэдэй 5-дахи курсын оюутан юм.

- Ага нутагай нүхэр хүбүүн Жаргал Батомункуев намайе

түрүү-шынхиеэ

"Алтан-

Булагтай"

танилсуулаа һэн.

Тиихэдэ хаа хаагуур гастролёор ябадаг, баян түүхэтэй, өһөдэнь гурим заншалтай ансамбль байгаа. Мүнөөшые тэрэ ёһо гуримаа алданагүй. Улаан-Үдын оюутадай дунда манай ансамбль буряадайнгаа үндэһэн хатар наада харуулаа заншалтай гэжэ сэгнэгдэдэг. Буряадай элдэб нотаг нугануудһаа

сугларһан бэлигтэй хүбүү эндэмнай олон гэжэ он тэмдэглэхээр. Ансамбль олонхидоо оньһожоруулгын экономическа факультэдэ оюутад ябадаг юм. Маанад ерэхэн 1-дэхи курсын оюутад һуралсалай жэлэй эхиндэ заншалта ёһоор танилсалгын үдэшэ эмхидхэдэгбди. Дүрбэ табан жэл хамта ябажа, сугт найр наада, һайндэрнүүдэ тэмдэглэхэншые, хуби заяанай хатуугаар эрьехэдэшые хажуудамни байһан "Алтан-Булагтай" нүхэд ходооо эгээ дүтөөр һанададаг, - гэжэ Чимит Тумунбаяров хэлээ һэн.

Репетицишые дүүржэ, залуушуул һүүлшын һонинуудһаа хөөрэлдэхөөр, гэр гэртэ тархаа забдаа һэн. Чимит тэдэниие зогсоогоод "үглөөдэртөө ород драмын театрта концерта хабаадахабди" гэжэ дахыаа соносхоо бэлэй. Ансамблиин хүбүүд "Мэргэн" хатараа тэндэ гүйсэхэхэ байба.

...Үбэлэй намдуухан үдэшэ ерэхэ, Буряадай хүдөө ажахын академиин 4-дэхи дабхарта зүйн галыарна. Эндэ тэндэхэ хүбүүд басагад энэхэн гэрэл туяада татагдажа, хүхиутэйгээр тиишээ субана. Тэндэ эгээл хайхан, эгээл дүтын хани нүхэд хүлээжэ байхал даа.

Е. ЦЫБЕНОВА

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: "Алтан-Булаг" ансамблинхид.

С. ДИМЧИКОВАГАЙ фото.

ХААНА, ЮУН БОЛОХОБ?

БГСХА-гай студклуб иимэ хэмжээ ябуулга хэхээс хараална:

ноябрийн 21-дэ - КВН-эй конкурс;

декабрийн 19-дэ - "Устами студента" гэхэн

оюун ухаанай мұрысөөн;

декабрийн 28-да - Шэнэ жэлэй ехэ найр наадаг;

- бал-маскарад болохо.

Шэнэ 1997 оной эхин һарада, январин 16-да

"Рождествогой үдэшэнүүд" гэхэн зүжэглэмэ хүгжэм дууга хүхиюу наадан болохоор хараалагдана.

Хүдөө ажахын академиин хүхиюун, дорюун хүбүүд, басагад хотын бусаддээдэ хургуулинуудта һурадаг үетэн нүхэдөө наадандаа урихал байха.

хиз аад лэ, ородшолхо
гүтэ дураа гутадаг. Түрэлх
ба литератур
гуулинуудта үшөө
гүтээр үзэгдэхэ ёһотой гээ,
ту багаан тоолоно. Дээд
тууяа дүүргээд, хайшаа
үлхээз ошохобши гэжэ;
адамни, ерээдүйн
мист Улаан-Үдэдөө үлхэхэ

Манай корр.

Б.БАДМАСАНЖИН.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Д.ДАРАЕВА.
Бүлүүн альбомноо абтаба.

Америкийн Холбоотой Штатуудай Атланта хотод үнэгэрэн XXVI Олимпын наадануудыг сэнхир экранууд дээр шэртэн хараханаа олонхи зон мүнөөшье элээр ханана ёготой. Харин тэндэ, Атлантада ошоод, хоёр нүдөөрөө хамаг мурьсөөнүүдье хараха, адаглаха жаргалтай зон манай Буряад орондо тиймэшье олон бэшэ. Тэдэнэй нэгэн - ВСГТУ-гай экономикын факультедэй II курсын оюутан, нур харбалгаар спортын мастер Дарима Ильинова. Дариматай манай корреспондент уулзажа, хэр ябажа ерэнээрнь, ажал хэрэгүүдээрнь һонирхобо.

“АМЕРИКЭ БОЛБОЛ ХҮХЮУН ГҮРЭН”

- Дарима, хайшан гээд та Атланта ошохо аргатай болообта, хэн танда туһалааб?

- Атланта ошохо дура-тайшуулай хоорондо тусхай конкурс үнгэргэгдэн байгаа. Тэрэн тухай би “Молодёжь Бурятии” газетэ соо уншаад, эмхидхэлэй комитет ошоо бэлэйб. Тус конкурсыг Залуушуулай хэрэгүүдэй талаар Буряад Республикын гүрэнэй хороон үнгэргэн юм. Хүн бүхэн ханын газетэ гаргаад, хамгаалха ёготой байгаа. Олимпын наадануудай эмблемэ өөрөө зохёохо гэрэншье даабари үгтөө хэн. Олимпийскэ хүдэлөөнэй түүхэ, англи хэлэ хайн мэдэхэ эрилтэ манай урда табигдана. Тийхэдэ үшөө спортивна талаар бэлдхэлэмнай шалгаа бэлэй. Улаан-Удэдэ энэ шалгалта гараад, 1996 оной март харада Омск хот ошохо, конкурсынгоо 2-дохи шатада Чимит Манханов бидэ хоёр хабаадаа хэмдэ. Тэндэ мүн лэ шанга шалгалта болоо. Россиһаа 7 хүн Атланта ошохо болообди.

Америкэ ошоод ерэхэ харгымнай түлбэргүй байгаа: Москва хүртэр ба хооргань манай республикын Залуушуулай хэрэгүүдэй талаар гүрэнэй хороон билэдымнай түлөө, Москваһаа Атланта хүртэр ба Атлантаһаа Москва

хүртэр - Россин олимпийскэ комитет.

- Атлантада байһан тухайгаа хөөрөжэ үгыт.

- Америкэдэ маанадые яһала гоёр угтажа абаа. Атланта шадархи үзэсхэлэн хайхан газарта оршодог колледждо байрлаабди. Тэндэ бултыемнай бүлэг бүлэгүүдээр таража түбхинүүлээ. Минии байһан бүлэг соо Мозамбигай, Монголой, Латвиин, Болгариин, Македонийн ба манай Россин нэгэ-нэгэ болон США-гай хоёр басагад байгаа хэн. Өөхэд хоорондоо англи хэлэн дээрэ хөөрэлдэдэг байгаади.

Олон нүхэдтэй болооб. Тооложо барашагүй элдэб һонирхолтой юумэ хараа юм аабзаб даа...

- Юуниинь танда эгээл ехээр хайшаагдааб, хадуугдааб?

- Америкэ болбол ехэл хүүхюун зонтой гүрэн байна. Хүнүүдынь ходо наадажа, энээлдэжэ ябадаг. Тэрэн намда хайшаагдаа.

Үдэр бүри сүлөөгүй ябахаш. Өөрынгоо дураар элдэб һонирхолтой кружок, бүлгэмүүдэй хүдэлмэридэ хабаадалсахаш. Олимпын наадануудай боложо байһан Атланта ошохо, мурьсөөнүүдье харахаш, нэгэ үгөөр хэлэбэл, хамаг юумэн хайшаагдаа даа.

- Дарима, өөр тухайгаа хэдэн үгөөр хөөрөжэ үгыт.

- Би Зүүн Сибирийн гүрэнэй технологическа университетэй экономикын факультетдэ хурадагби. Эжымни, Долгор Самбуевна, 2-дохи поликлиникэдэ врачар ажалладаг. Абами, Николай Матвеевич, бүри мишии багадаа наһа бараһан юм.

Улаан-Удын 3-дахи лингвистическэ гимнази дүүргэһэнби. 1991 онһоо нур харбалгын секцидэ ябажа эхилээб. Элдэб мурьсөөнүүдэшье хабаадааб. Норигшодни Леонид Шеранович ба Софья Гомбоевна Халудоровтан. 1994 ондо Шарыпово хотод үнгэргэгдэн Россин чемпионатда 108 балтайгаар III нуури эзэлжэ, спортын мастерай норматив дүүргэжэ хэм. Иймэл даа.

- “Буряад үнэнэй” уншагшадта юун гэжэ хэлэхэ байнабта?

- Бултандань элүүр энхые, амжалта хүсэнэб.

- Нийнта даа, Дарима. һонирхолтой хөөрөөетнай уншагшадтаа заатагүй хүргэхэб.

Баяр БАДМАСАНЖИН хоорэлдоо хэбэ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Д. Ильинова Атлантада олон нүхэд соогоо; Атлантын үйлсэнуүүд. (Гэр бүлын альбомһоо абтаба).

ҺҮҮЛЭЙ МЭДЭЭСЭЛНҮҮДНЭЭ

ҺӨӨРГӨӨ БУСААГДАА, ТЕЭД...

Уушханай халдабарита үбшэнтэй (туберкулёз) 216 хүшэр сагай хойшолонһоо боложо, эмнэлгын газарһаа эхлэжэ сентябрь нарын 10-да табигдаа гэрэн мэдээсэ республикын радио, телевидени, газетэнүүд дуулгаа лээ. Мүнгэ танганай үгы дээрэхэ үбшэнтэниие эмшэлхэдэ байха эдөөлүүлжэ шадахаяа болиһон эмшэд үни үбшэ хэлсэхэнэйнгээ удаа иимэ шиидхэбэри абаһан байгаа. Тийгэжэ хоёр нара шахуу эдэ зон “сүлөөдэ” ябаха багта болоо бэлэй. (Оройдоол нэгэ үдэрэй туршада үбшэн иимэ нэгэ хүн ханяжа, хахажа ябахадаа, аяар табан хүн аюултай энэ үбшэ халдажа болохо юм гэжэ хануулай).

Һаяа нааша үзэгдөө дуулдаагүй энэ ушар хүн бүхэндэ ханана ехэтэ зобооһонииньшье ойлгосотой. “Хаягданамнуулагдаһан” үбшэнтэнишье хайратай, харууһала эмшэлжэ шадахаяа болиһон медигүүдшье хайратай халдабарита үбшэндэ хара дурандаа нэрбүүлэгдэ хүнүүдшье хайратай...

Энэ тогтоһон байдалые дары түргэн усадхан шиидхэ талаар республикын Правительство, Элүүрье хамгаалгын министерство болон бусад эмхи зургаанууд нилээд ажал ябуулһан байна. Тийгэжэ мүнөө тэдэнэр баранда эмшэлгынгээ газарта бусаагдаа. “Фтизиатрия” гэжэ территориальна нэгэдэлэй бүридэлдэ ородог уушханай ханяаданай тус диспансертэ эдихэ хоолой зүйлнүүдье, домүүдые абахын түлөө дүн хамтадаа 374 миллион түхэр үгтгэн юм. Теэд энэ мүнгэниинь мүнөө дээрээ хэрэгтэ юумэнүүдэ абаһанды лэ хүрөөд дууһашоо. Салин хүлһэнэ ба бусад шухала хэрэгтэй эмүүдые абаха мүнгэн үб байһаар. Саашадаа яажа, ямар арга боломжоор ажал ябуулхаяа элдэ хүдэлэгшэд балай хайн мэдэнгүй.

Гэбэшье энэ аюултай үбшэ хэргылхэ талаар ажал бусадшье хэмжээ ябуулганууд республика дотор үнгэргэгдэнээр. “Туберкулёз тухай” Хуули Арадай Хурал ээлжээтэ сесси дээрэ үбшэгдэхэ, “Уушханай ханяаданай хэргылхэ талаар туһаламжын мүнөөнэй байдал” гэжэ асуудал Россин Правительства харагдахаар бэлдэгдэнэ.

Гэхэтэй хамта уушханай ханяаданай үбшэн республика доторнай хүжэрһөөр. Эгээл аймшагтайнь гэхэдэ, энэ үбшэнһөө 1994 ондо 5 хүн наһа бараһан байбал, нёдон жэл тэдэнэй тоо 14-дэ хүрөө хэн. Харин мүнөө жэл байдал бүришье хүндэ болонхой. Иимэ үбшэнтэй зоной манай республикада Россин дунда хэмжээнһээ хоёр дахин олон байна гэжэ бү мартаг.

ЭЛДЭБ ЗУГААГАЙ ТАРАХАНЬ БЭЛЭН

Буу эбсэг бага болгохо, бомбо ракетануудые үсөөд талаар США ба Росси гүрэнүүдэй хоорондохи хэлсээн ёһоор хоёр талын сэрэгэй мэргэжэлтэд комиссион шалгалтануудые тусхай түсэбэй ёһоор үнгэргэжэ байдаг. Ушар тиймэнээ манайшье республикада америкэ мэргэжэлтэд өөхэдэньгөө самолёдоор хаа-яа нийдэжэ ерэхэ болонхой.

Һаяхана, хара ногоон үнгэтэй, ВВС гэрэн бэшэгтэй нэ иимэ хүндэ самолёт манай нийслэлэй аэропортод хүнхэнэ буугаа хэн. Хахад үдэрэй туршада эндэ байжа хэрэг хэлсэхэн мэргэжэлтэд харгы замаа үргэлжэлүүлхэ үдэшэлэн тээшэ мордоо. Самолёдшье хүүсэд, агаарт дэгдэбэшье, хажуу талын нэгэ мөөр хаагдажа үгөөгүй. Тийхэдэнь тэрэ холуур эрьсэлдэн тойроод, дахинаа бууд баатай болоо хэн. Ойрохон сагай зуура американ пилот ушар шалтаганийншье элирүүлжэ, мөөр залабарилгад үдэшын агаарта нийдэн, утынгаа замда ябаа.

Үгөөдэрын республикымнай олондо мэдээсэл тарааг зарим хэрэгсэлнүүд үрдилдэн, элдэб янзаар энэ ушары уншагшад, харагшад, шагнагшадтаа дуулгаа бэлэй. Тараһа зугаа талаар дүүрэн улам саашаа ондоо болон ябаал бэл даа. Тэрэнэй зариманиинь гэхэдэ, американ самолёт агаарта эбдэржэ, арай шамай гэжэ Улаан-Удын аэропортод бууба, “ундалдаг” соляркань Солдатска һуурин дээр адхаржа, гай тодор ушаруулба гэхэ мэтэ.

Теэд үнэн дээрэ юун болоһон тухайнь дээрэ хэлэгдэб ха юм. Иигэжэл элдэб зугаагай тарахань эгээл бэлэ байнал даа. Эхи табигшад энэниие ойлгохол хэрэгтэй.

В. ШАГДУРОВ

Буряадай мэдээжэ эрдэмтэн, ветеринарна эрдэмэй доктор профессор

ЖАНЧИПОВ

Гарма Шойропович

сагнаа урид наһа бараба гэжэ түрэлхидын, дүтын нүхэд гүнзгэ гашуудалтайгаар мэдээсэнэ.

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Редактор А. Л. АНГАРХАЕВ.

РЕДАКЦИОННОКОЛЛЕГИ: С. Д. РИПЧИНОВ (редакторай орлогшын), Б. М. Ж. БАЛДАНОВ (харюусалгата секретарь), Р. Б. ГАРМАЕВ (Буряад Республикын Президентин ба Правительствын аппарат), Д. Д. СУНДАРОН (Буряад Республикын Арадай Хурал), тийагуудые даагшад: Г. Х. ДАШЕЕВА, Ц. Ц. ДОНДОГОЙ, С. Д. ОЧИРОВ, Т. В. САМБЯЛОВА, В. И. ПИИТАЕВ (хэблэлэй директор).

Манай адрес:

670000, Улаан-Удэ,
Каландарнивиллин
үйлсэ, 23, “Буряад үнэн”
газетын редакци.

Газетэ хэблэлэй 2
хуудалан хэмжээтэй.
Индекс 50901.
Хэлэг 4317.
Хэблэлдэ
тушаагдаһан цаг 17.00.

“Республиканска типографи” гэрэн
АО-до газетэ хэблэгдэ.
Директорайнь телефон: 2-40-45.
Б-0079-дэхи номертойгоор
бүрихэлдэ абтанхай.
Заказ № 7890.

Редакциин телефонууд: редакторай - 2-50-96, приёмнын - 2-54-54, редакторай орлогшын - 2-68-08, харюусалгата секретарин - 2-50-52, секретаринай - 2-62-62, таһагууд: үндэлхэнэй болон политическэ асуудалнуудаар - 2-55-97 (даагшань), 2-61-35, 2-56-23, экономикын - 2-64-36 (даагшань), 2-63-86, 2-61-35, 2-67-81, соёллой болон түүхын - 2-60-21 (даагшань), 2-57-63, залуушуулай, оюутанай ажабайдалай болон олонийтын хүдэлмэрийн - 2-54-93 (даагшань), 2-34-05, мэдээсэлэй болон сонсхоллой 2-69-58; корректорнүүдэй - 2-33-61, компьютерна гүбэй - 2-66-76.

“Бурятия” хэблэлэй телефонууд: директор - 2-49-94, бухгалтер - 2-23-67, вахта - 2-35-95.